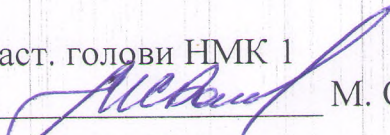

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

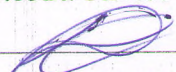
Кафедра документознавства та української мови (№ 801)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. голови НМК 1

М. С. Романов

Голова НМК 2

Д. М. Крицький

Голова НМК 3

Л. О. Філіпковська

«31» 08 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА *ОБОВ'ЯЗКОВОЇ*
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: усі галузі знань, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: усі спеціальності, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: усі освітні програми відповідних спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

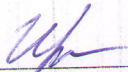
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти:
перший (бакалаврський)

Харків 2021 рік

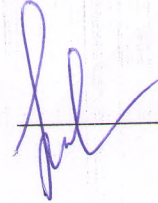
Розробник: Вялих І. Ю., старший викладач каф.801,
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри документознавства та
української мови (№ 801)
(назва кафедри)

Протокол № 14 від «24» 06 2021 р.

Завідувач кафедри канд. філос. наук, доцент

А.Є. Прилуцька

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 3	Галузь знань усі (шифр і найменування) Спеціальність усі (код і найменування) Освітня програма усі (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	<i>Обов'язкова</i>
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2021/2022
Індивідуальне завдання _____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – <i>48 годин аудиторних занять / 90 годин</i>		5 (6)-й номер семестру залежить від навчального плану
		Лекції*
		-
		Практичні
		48 годин
		Лабораторні*
	-	
	Самостійна робота	
	42 годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
48 годин аудиторних занять / 42 години самостійної роботи

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: вдосконалення й корекція фонетичних навичок, лексичних умінь і навичок, граматичної компетенції у вигляді знань, мовленнєвих навичок і умінь, що складають основу комунікативної компетенції іноземних студентів у соціально-побутовій, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах спілкування.

Завдання:

ефективно здійснювати акти усної й писемної комунікації під час спілкування в діалогічному та монологічному мовленні, в аудіюванні та писемному мовленні;

сформувати мовленнєву компетенцію студентів на заняттях з практики мови в усній (говоріння, слухання) і письмовій (письмо, читання) формі;

сформувати мовну компетенцію іноземних студентів у соціально-побутовій, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах спілкування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **загальних компетентностей**:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово для здійснення ефективної професійної комунікації;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел для задоволення інформаційних потреб споживачів.

Фахові компетентності:

- здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань;

- здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

Програмні результати навчання:

- узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням;

- здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань;

- вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов;

- навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

Міждисциплінарні зв'язки: іноземна мова.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Частини мови. Формотворення, значення і вживання відмінків.

Тема 1. Будова слова

Словотвірні характеристики іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Тема 2. Називний відмінок

Значення називного відмінка:

– об'єкт як носій дії особи (у пасивних конструкціях) Цей будинок спроектований відомим архітектором.);

– суб'єкт, що діє на стан; емоційне ставлення особи (Ця новина його потішила. Криза набридла усім людям.)

Тема 3. Родовий відмінок

а) без прийменника:

– кількість, міра (точна, приблизна, частина від цілого, загальна ідея кількості) (Ми купили десяток яєць. На полицях стоять сотні книг. Частина глядачів не аплодувала. Щороку кількість студентів збільшується.)

б) з прийменником:

від (од), з, внаслідок, на підставі – причина дії (Дівчина заплакала від щастя. Комісія діяла на підставі закону.);

для (задля), заради (ради) – мета дії (Він на все був готовий заради здійснення своєї мети.)

Тема 4. Давальний відмінок

а) без прийменника:

– особа як суб'єкт стану (Мені не спиться. Андрієві не таланило.)

б) з прийменником:

назустріч – рух у протилежному напрямку (Випускники ідуть назустріч новому життю.);

всупереч (усупереч), наперекір – допустовість (Люди чинять іноді всупереч власній совісті. Він вижив наперекір всім труднощам.).

Тема 5. Знахідний відмінок

а) без прийменника:

– особа / предмет як об'єкт стану (з аналітичними дієсловами видно, помітно, чути, жаль) (Видно місто. Чути тихий звук.)

б) з прийменником:

в (у), на, під, по, повз, через, – місце розташування, напрямок руху чи дії (Збудували хату під горою. Сергій пройшов повз мене і нічого не сказав. Раніше ми жили по цей бік вулиці.);

на, за – об'єкт дії (з дієсловами чекати, ображатися, хворіти, платити, працювати, брати та ін) (Я не хочу захворіти на грип. Петро взяв мене за руку.)

Тема 6. Орудний відмінок

а) без прийменника:

– суб'єкт дії (Блискавкою засліпило очі. Вітром зірвало дах.);

– місце руху – (Жодного разу в житті не плив океаном. Іду дорогою і думаю.)

б) з прийменником:

за, вслід за (услід за) – послідовність, поступовість, кількісно-часова наступність (Минає рік за роком.)

Тема 7. Місцевий відмінок

по – спосіб дії (Я не дивлюся новини по телевізору.)

Тема 8. Кличний відмінок

– адресат – потенційний суб'єкт дії (Студенте, не залишай свої речі без нагляду!);

– ідентифікатор (при займенниках 2 особи) – (Ти, Галю, чудово співаєш. Де ти, свободо?).

Тема 9. Іменник. Прикметник

Різнovidмінювані іменники (чоловічі прізвища прикметникової структури на -ів(-їв) та -ин, іменники жіночого роду на -ище). Невідмінювані іменники.

Група коротких предикативних прикметників (винен, ладен, певен та ін), особливості їхнього вживання. Ступені порівняння прикметників. Відмінкова система прикметників. Особливості відмінювання прикметників на -лицій.

Тема 10. Дієслово

Дієслівне керування. Перехідні й неперехідні дієслова. Дієслова на -ся. Безособові дієслова (світає, лихоманить, бракує, бракне, таланить, щастить, хочеться). Дієслова стану (весело, шкода, душно, тихо, потрібно, бажано, варто та ін).

Тема 11. Займенник. Числівник.

Вживання і семантична диференціація неозначених займенників (хтось, хто-небудь, дехто та ін). Семантичні особливості зворотних займенників себе, один одного.

Відмінювання кількісних числівників. Узгодження числівників з іменниками (один стілець, два, три, чотири стільці; два киянина, обидва селянина; півтора року, п'ять сотих гектара, три з половиною кілометри, семеро козенят).

Модульний контроль. Модульна контрольна робота №1.

Змістовний модуль 2. Синтаксис

Тема 1. Прислівник

Займенникові прислівники: питально-відносні (де, куди, звідки та ін), заперечні (ніде, нікуди, ніколи та ін), неозначені (десь, куди-небудь, будь-коли та ін). Ступені порівняння означальних прислівників (багато – більше – найбільше, добре – ліпше – найліпше) Усічені форми (більш, найгірш, найменш) та сфери їх вживання.

Тема 2. Службові частини мови

Прийменник. Багатозначність прийменників (з, за, на та ін.).

Сполучник. Сурядні сполучники: розділові, градаційні, присєднувальні.

Частка. Комунікативні функції часток: констатація заперечення, питання, спонукання, бажання, виділення.

Вигук. Вигуки: суб'єктивна позитивна та негативна оцінка (О! Ох! Ха! О Боже! Жах! та ін.); волевиявлення (Геть! Годі! Цить! Тсс! Ну! та ін.); звуконаслідувальні слова (ку-ку-рі-ку, гуп-гуп, тьох-тьох, апчихи та ін.).

Тема 3. Просте речення.

Двоскладні речення:

– *із граматичним суб'єктом і предикатом: моделі із особовою формою дієслова (Ми виконали завдання.), моделі без особового дієслова (Життя – це не проста наука. Курити шкідливо.);*

– *без граматичного суб'єкта (Мені подобається плавати. Мене звати Іван. У мене є плани на завтра.).*

Тема 4. Суб'єкт у реченні.

Способи вираження граматичного суб'єкта:

– *інфінітив (Вчитися – ось наша мета.);*

– *фразеологізм чи стійка сполука слів (В синім небі Чумацький Шлях показує дорогу. Гостре слово може поранити.).*

Способи вираження логічного суб'єкта:

– *іменник чи займенник у формі родового відмінка із прийменником у (У Василя (у нього) є дружина.);*

– *іменник чи займенник у формі знахідного відмінка (Сестру (її) морозить.)*

Тема 5. Правила узгодження граматичного суб'єкта і предиката

Смислове узгодження:

– *вибір форми залежно від конкретної семантики головного слова (Я прийшов. Ти здібна. Секретар доповіла. Приїхало одне таксі.).*

Умовно-граматичне узгодження:

– *форма 3 особи однини для дієслів теперішнього і майбутнього часу та форма середнього роду для прикметників і дієслів минулого часу (У театрі імені Івана Франка йде (йшло, йтиме) «За двома зайцями». Більшість студентів прийшло. Два не ділиться на три.);*

– *граматичний суб'єкт що, щось і форма середнього роду минулого часу чи 3 особи однини теперішнього (Що сталося? Щось дивне відбувається.);*

– *граматичний суб'єкт хто, хтось і форма минулого часу чоловічого роду чи 3 особи однини теперішнього і майбутнього (Хто прийшов? Хто іде? Хтось приїде до нас?)*

Тема 6. Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні

неузгоджене означення:

– *відношення ознаки за місцем перебування осіб, предметів (народ України, вулиці міста);*

– відношення предмета до часу його існування (день іспиту, роки дитинства);

– відношення ознаки до особи чи предмета (про розмір, вік, сорт тощо: людина похилого віку, людина слова);

– просторові відношення (Театр на Подолі, стежка до річки);

– ознака за матеріалом (сукня з шовку);

– ознака за призначенням (крем для рук, ліки проти застуди, гроші на квартиру);

– ознака за наявністю чи відсутністю чогось (людина без душі, людина з добрим серцем);

– неузгоджене означення виражене інфінітивом (прохання не розмовляти, час іти), прислівником (Київ уночі, двері ліворуч), невідмінюваним іменником (номер люкс, колір бордо);

Тема 7. Способи вираження модальних відношень у реченні

Можливість:

– фізична можливість (Секретар зможе виконати наказ.);

– дозвіл виконати дію (Тут можна курити.);

– неможливість дії чи заборона (Він не може прийти вчасно. Біля цистерни з бензином не можна курити.);

– фізична неможливість (Вам цього не зрозуміти.).

Тема 8. Порядок слів у реченні

Узгоджене означення – означуване слово (На дівчині нове пальто. У Марини гарні очі.);

Декілька узгоджених означень – означуване слово:

– означення (якісний прикметник) – означення (відносний прикметник) – означуване слово (Я люблю безмежні степові простори. Туристи відвідали красиве чорноморське містечко.);

– означення (займенник) – означення (прикметник) – означуване слово (Є. Плужник – мій улюблений поет. Я люблю наші степові простори.);

– означення (якісний прикметник вказує на більш широку ознаку) – означення (якісний прикметник вказує на вузшу ознаку) – означуване слово (Хлопець розглядав шкіряну спортивну куртку.).

Означуване слово – неузгоджене означення (Їй подобаються хлопці високого зросту.).

Тема 9. Складноідрядне речення.

Вираження означальних відношень: зі спеціалізованими займенниковими сполучними словами який, чий, котрий (Над містом стояло сонце, яке безжально пекло городян.) і неспеціалізованими сполучними словами хто, що, де, куди, звідки, коли, відколи, сполучниками що, щоб, наче, неначе, начебто, ніби, мов, немов. Співвідносні слова у головній частині той, такий, все, всі, весь, всякий, кожний, ніхто, ніщо, хтось, щось, дехто, децо (Тільки той зможе перемогти, хто нічого не боїться. Кожному, хто просив про допомогу, намагалися не відмовити. Яка праця, така й плата.).

Вираження з'ясувальних відношень:

– з'ясувально-об'єктних зі сполучниками *що, щоб, аби, якби, як, якщо, ніби, наче*;

– з'ясувально-суб'єктних зі сполучником *що*;

– порівняльно-об'єктних зі сполучниками *ніж (аніж), як* (*Книга виявилася цікавішою, ніж я очікував.*).

Тема 10. *Складне безсполучникове речення.*

– зіставлення чи протиставлення (*Ноги носять – руки годують. Літо запасає – зима поїдає.*) у безсполучникових реченнях, що наближаються до складносурядних речень.

Вираження:

– об'єктних відношень (*Ми зрозуміли: все буде добре.*);

– означальних відношень (*Журналіст дістав записник – його він завжди носить із собою.*);

Тема 11. *Засоби досягнення структурно-композиційної цілісності складного речення*

Співвідношення видо-часових і особових форм дієслів-присудків чи головних членів однокомпонентних речень:

– *одночасність – однакові граматичні форми присудків, переважно НДВ* (*Ще довго світили зорі, шуміли дерева й співали дівчата.*);

– *часова послідовність – дієслова присудки у формі ДВ* (*Підеши ліворуч – на галявину вийдеши. Підеши ліворуч – до озера дістанешся. Підеши прямо – побачиши високу гору.*);

– *часткова одночасність – дієслова-присудки НДВ і ДВ* (*Коли вже ніхто й не сподівався, прийшов Андрій.*).

Модульний контроль. Модульна контрольна робота №2.

Контрольний захід: залік

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Частини мови					
Тема 1. Будова слова	3		2		1
Тема 2. Називний відміток	4		2		2
Тема 3. Родовий відмінок	4		2		2
Тема 4. Давальний відмінок	4		2		2
Тема 5. Знахідний відмінок	4		2		2
Тема 6. Орудний відмінок	4		2		2
Тема 7. Місцевий відмінок	4		2		2
Тема 8. Кличний відмінок	4		2		2
Тема 9. Іменник. Прикметник	4		2		2
Тема 10. Дієслово	2		2		-
Тема 11. Займенник. Числівник.	6		2		4
Модульний контроль	2		2		-
Разом за змістовним модулем 1	45		24		21
Змістовний модуль 2. Синтаксис					
Тема 1. Прислівник	4		2		2
Тема 2. Службові частини мови	3		2		1
Тема 3. Просте речення	4		2		2
Тема 4. Суб'єкт у реченні	2		2		-
Тема 5. Правила узгодження граматичного суб'єкта і предиката	4		2		2
Тема 6. Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні	6		4		2
Тема 7. Способи вираження модальних відношень у реченні	4		-		4
Тема 8. Порядок слів у реченні	4		2		2
Тема 9. Складнопідрядне речення	4		2		2
Тема 10. Складне безсполучникове речення	4		2		2
Тема 11. Засоби досягнення структурно-композиційної цілісності складного речення	4		2		2
Модульний контроль	2		2		-
Разом за змістовним модулем 2	45		24		21
Контрольний захід- залік					
Усього годин	90		48		42

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Словотвірні характеристики іменників, прикметників, дієслів, прислівників.	2
2	Називний відміток	2
3	Родовий відмінок	2
4	Давальний відмінок	2
5	Знахідний відмінок	2
6	Орудний відмінок	2
7	Місцевий відмінок	2
8	Кличний відмінок	2
9	Іменник. Прикметник	2
10	Дієслово	2
11	Займенник. Числівник.	2
12	Модульний контроль №1	2
13	Прислівник	2
14	Службові частини мови	2
15	Просте речення.	2
16	Суб'єкт у реченні.	2
17	Умовно-граматичне узгодження суб'єкта і предиката	2
18	Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні	4
19	Порядок слів у реченні	2
20	Складнопідрядне речення.	2
21	Складне безсполучникове речення.	2
22	Засоби досягнення структурно-композиційної цілісності складного речення	2
23	Модульний контроль №2	2
	Усього годин	48

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Будова слова.	1
2	Називний відмінок в значенні суб'єкта, що діє на стан.	2
3	Родовий відмінок в значенні кількості, міри.	2
4	Значення давального відмінка з прийменниками.	2
5	Знахідний відмінок в значенні місця розташування, напрямку дії.	2
6	Орудний відмінок в значенні послідовності, поступовості, кількісно-часової наступності	2
7	Невідмінювані іменники.	2
8	Відмінкова система прикметників.	2
9	Відмінювання кількісних числівників.	4
11	Ступені порівняння означальних прислівників.	2

13	Частка та вигук.	1
14	Двоскладні речення без граматичного суб'єкта	2
15	Правила узгодження граматичного суб'єкта і предиката	4
16	Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні	2
17	Способи вираження модальних відношень у реченні	4
18	Порядок слів у реченні	2
19	Складнопідрядне речення.	2
20	Складне безсполучникове речення.	2
21	Засоби досягнення структурно-композиційної цілісності складного речення	2
	Усього годин	42

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, практичний методи.

8 . Методи контролю

Поточний контроль (опитування, тест), проміжний контроль (модульні контрольні роботи), підсумковий контроль (залік).

9. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

9.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	10	0...30
Модульний контроль	0...17	1	0...17
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	11	0...33
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з 50 практичних запитань (тестів), максимальна кількість балів за кожне питання - 2 (сума-100 балів).

9.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- закономірності літературної вимови слів;
- способи творення слів;
- граматичну систему сучасної української літературної мови;
- норми сучасної української літературної мови (орфографічні, лексичні, орфоепічні, граматичні, стилістичні, пунктуаційні);
- систему частин мови, їх особливості;
- основи усного та писемного спілкування;
- основи культури мовлення;
- основні закони комунікації.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки:

Під час читання повинні розуміти (на різних рівнях, залежно від виду читання) викладену в тексті інформацію й уміти повно чи стисло передати основний її зміст.

Під час аудіювання повинні розуміти прослуханий текст і вміти використовувати текстову інформацію за конкретним завданням.

Під час усного мовлення: в репродуктивному мовленні повинні вміти відтворити прочитаний чи прослуханий текст послідовно і в адекватній формі, в продуктивному мовленні – вміти створювати власний текст за нормами сучасної української літературної мови. В діалогічному мовленні – вміти проводити діалог-бесіду, діалог-розпитування.

Під час писемного мовлення повинні вміти відтворювати текст, використовуючи адекватні мовні засоби, дотримуючись логіки викладеного матеріалу, вчитися створювати писемний текст, поступово збільшуючи обсяг.

9.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Студент здав окремі практичні завдання, написав не всі модульні контролі. Розрізняє значення лексичних одиниць і використовує їх у заданому контексті, вживає прийменниково-відмінкові форми імен у контексті висловлювання, використовує дієслівні форми з урахуванням контексту й ситуації зі значною кількістю недоліків, використовує структуру простого та складного речення в заданих контекстах.

Добре (75-89). Студент в обумовлений термін здав не всі практичні завдання, написав модульні контролі. Студент розрізняє значення лексичних одиниць і використовує їх у заданому контексті, вживає прийменниково-відмінкові форми імен у контексті висловлювання, використовує дієслівні форми з урахуванням контексту й ситуації з кількома помилками, використовує структуру простого та складного речення в заданих контекстах.

Відмінно (90-100). Студент в обумовлений термін здав усі практичні завдання і написав модульні контролі. Розрізняє значення лексичних одиниць і використовує їх у заданому контексті, вживає прийменниково-відмінкові форми імен у контексті висловлювання, використовує дієслівні форми з урахуванням контексту й ситуації з незначною кількістю помилок, використовує структуру простого та складного речення в заданих контекстах.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

10. Методичне забезпечення

1. Шленьова М. Г., Кравченко І. М., Боброва О. Ю. Українська мова як іноземна : навч. посіб. Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2020. 67 с.

2. Шленьова М. Г., Заверющенко О. Л., Тімановська М. Є. Українська мова як іноземна Українська мова як іноземна (тексти з завданнями). Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2020. 156 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Антонів О. Українська мова для іноземців: Модульний курс / Олександр Антонів, Любов Паучок. – К.: Фірма «ІНКІОС», 2012. – 268 с.
2. Мандрівка Україною : навчальний посібник з української мови як іноземної (рівень В2) / [Ірина Ключковська, Олеся Палінська, Ольга Пташник, Оксана Туркевич, Богдан Сиванич, Галина Шміло]. – Львів: Дон Боско, 2012. – 150 с.
3. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців. Практикум (Рівні В1– В2) / Л. Т. Назаревич, Н. І. Гавдида. — 2-е видання; змінене й доповнене. — Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. — 212 с.

Допоміжна

1. Арделян М. В., Руденко С. М., Сапожнікова Л. Я., Борисова А. О. Українська мова для іноземних студентів I - IV курсів. Навчальний посібник. — Харків: Харк. держ.ун-т харч. та торгівлі, 2010. – 311 с.
2. Гайдамака Г.Г. Діячі української науки і культури. Збірник текстів для читання з навчальної дисципліни Українська мова для іноземних студентів усіх

напрямів підготовки всіх форм навчання : навчальне видання / Г. Г. Гайдамака. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2012. – 60 с.

3. Дербя С.М. Знайомство з Україною (навч. посібн. з української мови для іноземних студентів) / С. М. Дербя. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. – 98 с.
4. Дербя С.М. Знайомство з Україною : навчальний посібник з української мови для іноземних студентів. – 2-ге вид. виправлене і доповнене / С. М. Дербя. – К.: Фенікс, 2013. – 97 с.
5. Єщенко Н.О. Практичний курс української мови : усне мовлення: навчальний посібник для іноземних студентів. – 2-ге вид., виправлене і доповнене / Н. О. Єщенко. – К.: Фенікс, 2013. – 207 с.

12. Інформаційні ресурси

NovaMova.com.ua - Українська мова в Інтернеті;

mova.kreschatic.kiev.ua - Уроки державної мови;

www.arkas-proswita.iatr.org.ua - Я розмовляю українською!;

<http://krytylia.ldev.ua> — Журнал «КРИТИКА» (інформація про новий український правопис, термінологічні та інші проблеми сучасної української мови);

<http://newbabilon.freewebsite.org> — Електронна бібліотека української літератури «Новий Вавилон»;

<http://novamova.com.ua/index.html> — Українська мова в Інтернеті, консультації фахівців, інформація про українську мову тощо;

<http://www.doimvka.net/ftemal3134.html> — Україномовний Інтернет;

<http://www.geocities.com/ukrexlibris/> — Україномовний сайт про сучасну українську мову;

<http://www.msu.kharkov.ua/tc/> — Галузевий термінологічний центр;

<http://www.univ.kiev.ua> — Офіційний сайт Київського національного університету імені Тараса Шевченка (інформація про розвиток сучасної української літературної мови на сайті лінгвістичного гуртка);

<http://www.nestor.mmslcbby/kg/O-ukraiii/>—Інтернет-видання «Компьютерная газета» (про пакет з українським інтерфейсом для Windows XP Professional від Microsoft);

www.korespondent.net/data/events.htm! — Українська мережа новин «Кореспондент» (інформація про випуск Microsoft україномовної версії Windows);

www.zn.kiev.ua — Газета «Дзеркало тижня» (сучасний стан української літературної мови);

www.ukr_mova.com.ua — Інтернет-сайт, що подає різноманітну інформацію про українську літературну мову.

ДОДАТОК (обов'язковий)

Перелік галузей знань, спеціальностей та освітніх програм, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Галузі знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 13 Механічна інженерія, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування, 16 Хімічна та біоінженерія, 17 Електроніка та телекомунікації, 19 Архітектура та будівництво, 27 Транспорт, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини

Спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій, 272 Авіаційний транспорт, 274 Автомобільний транспорт, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини

Освітні програми: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства, Психологія, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Менеджмент, Логістика, Управління проектами, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Право, Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Інженерія програмного забезпечення, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інтелектуальні системи та технології, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Комп'ютерні системи та мережі, Програмовні мобільні системи та Інтернет речей, Системне програмування, Системний аналіз і управління, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Розподілені інформаційні системи, Штучний інтелект та інформаційні системи, Динаміка і міцність машин, Роботомеханічні системи та логістичні комплекси, Комп'ютерний інжиніринг, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Безпілотні літальні комплекси, Проектування та виробництво композитних конструкцій, Проектування, виробництво та сертифікація авіаційної техніки, Ракетні двигуни та енергетичні установки, Супутники, двигуни та енергетичні установки. Інженерно технічний переклад, Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок, Комп'ютерно-інтегроване управління в енергетиці, Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії, Газотурбінні установки і компресорні станції, Енергетичний менеджмент, Інженерія мобільних додатків, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Інтелектуальні інформаційні вимірвальні системи, Якість, стандартизація та сертифікація, Мікро- та наносистемна техніка, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології, Інтелектуальні транспортні системи, Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів, Автомобілі та автомобільне господарство, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка